

KULTTUURI

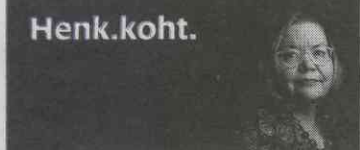

RAKKAUTTA JA ANARKIAA -FESTIVAALI

Ompelutaidon huippuammattilaisia Christian Diorin muotitalossa. Ja pöydällä Fiskarsin sakset!

Kurkistus Diorin pyhimpään

Henk.koht.

Pirkko Kotirinta HS

Kulttuuritoimittaja herkistyy.

MUOTI, ja etenkin sen ylin aste, ns. haute couture ("korkea ompelutaito") mieltyy usein glamouriin ja luksukseen.

Kun suuret pariisilaiset muotitalot esittelevät eri sesonkien kokoelmiaan, ilmassa on tähtipölyä. Näytösten istumapaikoista taistelevat maailman rikkaat ja suurimmat julkikset.

Korkeuksissa koroillaan huojuvat näytösolennot ovat kuin toisesta maailmasta. Sitä ovat tietysti luomusten hinnatkin. 1700-luvulla alkunsa saanut mittatilausmuoti on taidetta, joka maksaa.

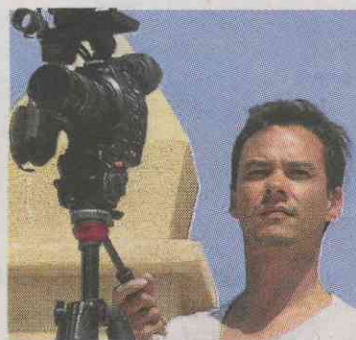
TÄTÄ LOISTETTA on sopivassa määrin elokuvaohjaaja Frédéric Tchengin tuoreessa dokumenttielokuvassa *Dior and I* (2014). Christian Dior (1905–1957) oli yksi sodanjälkeisen ajan suurimmista muodinluojista. Hänen

feminiininen New Lookinsa oli vuonna 1947 vallankumouksellinen alalla. Tämä tuodaan taitavasti esiin historiallisin kuvin.

Varsinainen fokus on kuitenkin toisaalla. *Dior and I* on hieno ylistys niille käsityöläisille, joita ilman haute couturen perinne ei voisi jatkua.

DOKUMENTIN alkupuolella kamera kulkee näynomaisesti Diorin muotitalossa Pariisissa. Osoitteessa 30 Avenue Montaigne sijaitseva valoisa huone on täynnä valkoisia luomuksia, huippuvaatteita toile-toukkavaiheessaan sovituskukien päällä.

Haute couturen ytimessä, ompelimossa meidät esitellään kaikkein keskeisimmille tekijöil-

Frédéric Tcheng

le, sympaattiselle leninkielteeseen vastaavalle Florence Chehet'ille ja sekä alati ahdistuneelle Monique Baillyle, jonka vastuulla ovat housupuvut.

Kamera näyttää lukuisia työvaiheita, ja aivot huijaavat puhtaasti kankaan tuoksuaistimukseen nenään, kun höyräilyrauta painaa saumoja sileäksi. Yhtäkkiä palaan lapsuuteen, äitini kaavojen rapinaan ja kangasliidun tuoksuun. Dior-naisten kaulassa roikkuvat mittanauhut, kuin silloin ennen.

AJANJAKSO, jota Tcheng on päässyt kuvaamaan on hyvin poikkeuksellinen. Muotisuunnittelija Raf Simons tekee uransa ensimmäistä haute couture-kokoelmaa vuonna 2012. Kaiken lisäksi aikaa on käsittämättömän vähän, viisi viikkoa.

Normaalisti kokoelman tekoon varataan useita kuukausia.

Se, että Simons päästi tuntemattoman ohjaajan lopulta seuraamaan työskentelyään, oli ohjaajallekin iso yllätys, Tcheng kertoi torstai-iltana Rakkautta ja anarkiaa -festivaaleilla.

Tämäkin elokuva ansaitsi paikkansa normiohjelmistossa. Tai tv:ssä. Huhuu, Yle Teema!

Kuiskaaja

Kohtauksia kulttuurielämän kulisseista.

Rouheat tohtorit

IRLANTILAINEN näytelmäkirjailija Marie Jones piipahti keskiviikkona Suomessa, *Pikavoitto*-komediensa ensi-illassa. *Pikavoitto* on pienimuotoinen kahden roolin näytelmä, samoin kuin Jonesin tunnetuin teksti *Kiviä taskussa*; mutta isotkaan estradit eivät ole kirjailijalle vieraita.

Vuonna 2010 Belfastin oopperassa sai ensi-iltansa Jonesin kirjoittama musikaali *Dancing Shoes: The George Best Story*.

Legendaarinen jalkapalloilija George Best oli Jonesin naapuri ja viimeisinä vuosinaan vakavasti alkoholisoitunut. "Kun tapasimme, hänelle oli tehty maksansiirto ja hän näytti todella sairaalta", Jones kertoi Helsingin Sanomille.

Missä nämä kaksi köyhän ja rouhean Itä-Belfastin kasvattia sitten kohtasivat? Tilaisuudessa, jossa molemmat vihittiin Kuningattaren yliopiston kunniatohtoreiksi.

Vain yhden kirjaimen tähden

TEOKSEN nimi voi olla sydämen asia taiteilijalle ja vielä sitäkin merkittävämpi, kun teosta myy yleisölle. Yksikin kirjain voi olla käänteentekevä.

Kuukauden kuluttua elokuvateattereihin tulee Jukka-Pekka Valkeapään nuoresta miehestä ja nuoresta naisesta kertova road movie *He ovat paenneet*. Jännän kuuloinen nimi.

Vai olisiko vielä parempi se, jolla elokuvasta vastikään erehdyksessä kirjoitettiin Venetsian elokuvajuhlilla.

Muuan ulkomainen kriitikko arvioi Valkeapään uutuuden, jonka nimi oli hänen mielestään *He ovat panneet*.

Arvio oli muuten kehuva.

Litja luuli Karukoskea puvustajaksi

ANTTI LITJAN tähdittämä ja Dome Karukosken ohjaama *Mielensäpahoittaja* on syksyn yleisohitti, mutta mitenkään lentävää lähtöä kaksikon yhteistyö ei saanut.

Ensikohtaaminen tapahtui toissa kesänä Turussa, kun Litja esiintyi *Miniä*-näytelmässä.

Karukoski oli saapunut seuraamaan näytelmää.

Vaatteitaan vaihtanut Litja kuunteli kalsarisillaan, kun ohjaaja keskusteli elokuvapuvustuksesta seurueessaan. Litja kysyikin Karukoskelta, onko tämä puvustaja ammatiltaan.

"En kun elokuvaohjaaja", Karukoski vastasi.

Kuiskaaja onnittelee molempia "ensivaikutelma on tärkein" -myytin murtamisesta.

Riku Rantala sopi elokuvan Rokaksi

JOS HS:N LUKIJOILTA kysytään, uuden *Tuntemattoman* Rokkaa sopisi parhaiten näyttelemään Riku Rantala.

Elokuvantekijä Aku Louhimies suunnittelee Väinö Linnan kirjasta uutta elokuvaversiota ja HS:n verkkosivuilla toteutettiin yleisöäänestys Rokan rooliin sopivista. Rantala voitti äänestyksen täysin ylivoimaisesti. Ääniä annettiin yli 11 000.

Rantalan suosio on yllätys ainakin Kuiskaajalle, sillä Rantala ei ole näyttelijä vaan muun muassa *Madventures* ja *Docventures* -ohjelmien toimittaja. Helsingin Sanomiin hän kirjoittaa kolumneja. Näyttelijöistä eniten ääniä sai Peter Franzén.

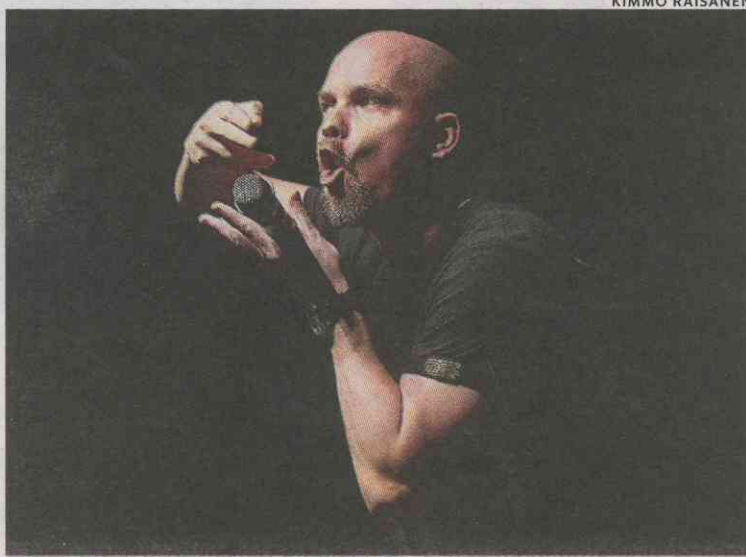
Viikon sitaatti

"*Esikuvia ei ole, enkä halua matkia ketään.*"

Näyttelijä Tuija Ernamo Apu-lehdessä 39/2014

Lähtölaskenta

KIMMO RÄISÄNEN

Turku kutsuu nauramaan

Turun komiikkafestivaali Stand Up, Turku! jatkuu vielä tänään. Joukko kotimaisia ja kansainvälisiä stand upin huippuja esiintyy illalla eri puolilla Turku. Logomossa voi nähdä esimerkiksi Heli Sutelan ja Niko Kivelän (kuvassa), Linnateatterissa Riku Suokkaan ja Klubilla Sami Hedbergin.